

Underhåll av avloppsanordningen

För att försäkra sig om att avloppsanordningen ger bästa möjliga reningseffekt och att den får en så lång livslängd som möjligt är det viktigt att med jämna mellanrum kontrollera att anordningen fungerar som den ska. Bristande skötsel kan leda till negativ miljöpåverkan och att anordningen slutar fungera. Nedan hittar du tips och råd om hur du ska sköta din avloppsanordning.

Allmänna skötselråd

1. Regelbunden tömning av slamavskiljaren. Detta sker normalt automatiskt av kommunens entreprenör men det kan hända, exempelvis vid tillfällig överbelastning, att en extra slamtömning behöver beställas.
2. Avloppsanordningen ska inte belastas av tunga fordon. Den ska heller inte belastas av betande djur. Tung belastning kan göra att marken där anordningen är placerad packas ihop, vilket förstör funktionen i en markbädd, infiltration eller liknande.
3. Det är viktigt att avloppsanordningen inte tillförs sådana ämnen som skadar de bakterier som hjälper till att bryta ner föroreningar i avloppsvattnet. Exempel på ämnen som kan påverka bakterierna negativt är starka syror och baser, lösningsmedel och läkemedel.
4. Om avloppsanordningen har ett larm och detta börjar lysa eller låta beror det på att något är fel. Det är då viktigt att kontrollera anordningen för att kunna åtgärda felet och på så sätt säkerställa avloppsanordningens funktion.
5. Røj regelbundet bort växtlighet på och runt avloppsanordningen. På så sätt underlättas kontroll och skötsel. Ta bort träd och buskar för att undvika att rötter tränger in i och förstör bädden.

Slamavskiljare

Slamavskiljare finns i flera olika utföranden. Det vanligaste när WC är kopplad till anordningen är att slamavskiljaren har tre kamrar, men det finns även slamavskiljare med en eller två kamrar.

I en väl fungerande slamavskiljare stannar den största delen av de fasta partiklarna i första kammaren. Där bildas efter ett tag oftast en slamkaka. Slamkakan ska inte växa upp över tillloppsledningens mynning eftersom det kan orsaka stopp i avloppssystemet och i huset.

En viss del slam kan hamna i övriga kammare men i den sista kammaren bör det vara slamfritt. I sista kammaren ska det finnas ett t-rör påkopplat på utgående ledning för att förhindra slamflykt till den efterföljande reningen. Om slam läcker ut från slamavskiljaren till efterföljande reningssteg kan det leda till att detta täpps igen och förkortar livslängden på avloppsanordningen.

Tänk på att:

- Brunnslöck ska vara lättavtagbara för att underlätta vid tömning och kontroll. Löck ska även vara barnsäkra och tillverkade av ett hållfast material.
- Slamavskiljaren bör fyllas på, via sista kammaren, med vatten efter slamtömning så att inte slam flyttas mellan kamrarna när slamavskiljaren sakta fylls på igen.
- Anslut inte badtunna eller pool till avloppsanordningen. Töm istället ut dessa under längre tid, exempelvis via slang ut på gräsmattan. Även stora badkar inomhus bör tömmas ut under längre tid för att inte orsaka slamflykt från slamavskiljaren.

Övriga brunnar

Fördelningsbrunnen ska ha klart vatten och vara fri från slam. Om det finns slam i fördelningsbrunnen ska detta avlägsnas genom slamtömning eller genom att flytta slammet till slamavskiljarens första kammare.

Slamavskiljaren ska då också kontrolleras för att hitta orsaken till slamflykten så att problemet kan åtgärdas. Ibland kan det bildas en påväxt i fördelningsbrunnen. Även påväxten ska tas bort. Spola sedan rent i fördelningsbrunnen och kontrollera med jämna mellanrum.

Vattennivån i fördelningsbrunnen ska inte vara högre än utloppen. Om vatten blir stående över utloppen tyder det på att den efterföljande reningen inte fungerar. Lika stor mängd vatten ska fördelas över alla spridarledningarna. Om flödet till spridarledningarna är ojämnt justeras detta med de ställbara skivorna (skibord) som reglerar utflödet.

Finns det en uppsamlingsbrunn ska vattnet i denna vara klart och luktfritt. Förekommer det slam eller dålig lukt i uppsamlingsbrunnen tyder detta på att den efterföljande reningen behöver åtgärdas. Står det vatten i uppsamlingsbrunnen tyder det på att utloppsledningen är igensatt alternativt att grund- eller ytvattennivån är för hög.

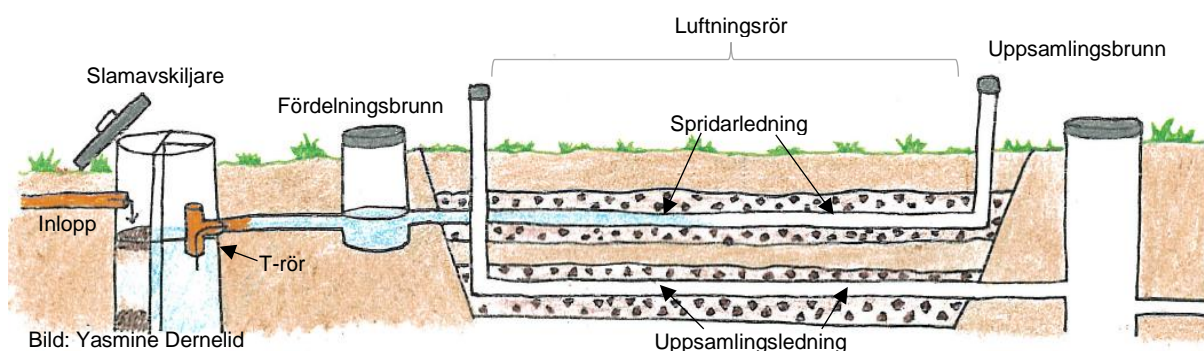
Luftningsrör

De flesta efterföljande reningssteg kräver luftningsrör. Luftningsrör är viktiga för de marklevande bakterier som renar avloppsvattnet. Om luftningsrören kapas eller täpps till leder det till syrebrist i bädden och funktionen förstörs.

I en väl fungerande bädd med luftningsrör rinner vattnet undan kontinuerligt. Om det blir vatten stående i bädden tyder det på att den inte fungerar som den ska och att den behöver åtgärdas. Genom att sticka ner en mätsticka i spridarledningarnas luftningsrör kan man kontrollera om vatten är stående i bädden.

Om vatten blir stående i spridarledningarna en längre tid kan det bero på:

1. Extremt högt grundvattenstånd exempelvis på grund av ihållande regn eller kraftig snösmältning. Mät igen när grundvattnet sjunkit. Eventuellt kan dränering bli nödvändigt.
2. En större belastning än vad bädden är dimensionerad för. Kontrollera hushållets vattenförbrukning och jämför med hur mycket anordningen är byggd för att kunna ta emot. Minska vattenförbrukningen eller utöka bädden.
3. Inläckage av regn- eller dagvatten. Jämför vattenflödet under torrperiod och efter regnväder. Eventuellt kan dränering bli nödvändigt.
4. En större belastning av fasta föroreningspartiklar än vad bädden är dimensionerad för. Infiltrationsytan blir då så tät att vatten inte släpps igenom. Försök att spola bädden via luftningsrören. Vid belastning av tillfällig karaktär, försök låta anordningen vila ett par månader om det är möjligt. Hjälper inte detta kan en ny bädd behöva anordnas.

Exempel på hur en avloppsanordning kan se ut. Figuren visar en slamavskiljare med tre kamrar och en efterföljande rening i form av en markbädd. En infiltration eller en anläggning för biomoduler har liknande funktion.

Minireningsverk och kemfällningsenheter

Alla minireningsverk ser olika ut och behandlar avloppsvatten på olika sätt. Det finns oftast en biologisk rening genom tillförsel av syre samt en kemisk rening av fosfor.

Dessa avloppsanordningar är mer känsliga för driftstörningar och kräver mer underhåll. Det är viktigt att man följer de skötselråd som tillverkaren/leverantören ger ut och att alltid vända sig till tillverkaren/leverantören om det uppstår problem. För att underlätta framtida service bör serviceavtal upprättas med leverantör eller tillverkare.

Glöm inte att journalföring över service och underhåll som exempelvis kemikaliepåfyllning ska finnas tillgänglig på fastigheten och kunna visas upp vid förfrågan från miljökontoret eller annan behörig myndighet.

Skötselråd för urinsorterande toaletter

Den urinsorterande toaletten kräver inte mer skötsel än en konventionell toalett förutsatt att den är korrekt installerad och sköts enligt leverantörens föreskrifter, men tänk på att:

- Använda ett miljömärkt rengöringsmedel vid rengöring.
- Undvik att använda en toalettborste med hår, fekalier eller annan smuts vid rengöring av urinskålen.
- Tänk också på att spola urinen med så lite vatten som möjligt. Vatten späder ut urinen vilket minskar urinens värde som gödselmedel. Om du vill spara vatten bör toalettappret antingen läggas i den bakre skålen utan spolning eller i en separat papperskorg.

Uppstår problem kan följande tips vara till hjälp:

Om det luktar

Precis som för andra toaletter kan det ibland uppstå lukt. Lukten kan ha flera orsaker. Urinen har kanske inte spolats ut ordentligt – spola urinskålen en gång till.

Om detta inte hjälper kan man hålla i en liter vatten från en tillbringare rakt ner i urinskålens avloppshål så att vattenlåset sköljs ur med fart.

Om det blivit stopp

De flesta stoppen går lätt att åtgärda med en manuellt driven roterande rensvajer. Man bör aldrig använda flaskborstar eftersom de kan tappa borst och därigenom leda till svåra stopp. Om det inte hjälper med rensvajer kan vattenlåset behöva monteras av för rengöring.

Hårda stopp som beror på urinkristallisering löser man lämpligast med stark ättiksyrablandning (24-36 %) eller natriumhydroxidlösning (kaustiksoda löst i vatten). Blanda 1 dl kaustiksoda med 1,5 dl vatten och håll i urinledningen. Låt stå över natten. Därefter spolas vattenlåset med ca 2 liter vatten under kraftigt flöde. Tänk på att sodan är frätande, var försiktig och använd skyddsglasögon och skyddskläder.

Hör gärna av dig till miljökontoret om du har frågor gällande ditt avlopp!

Länktips

För mer information om enskilt avlopp och hur du bör sköta om din avloppsanordning:

www.havochvatten.se

www.avloppsguiden.se

Framtagen i samarbete med Miljösamverkan Östergötland

